

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 5 (1984)

Πεπραγμένα του μουσικού λαογραφικού αρχείου: 1980-1985

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.227](https://doi.org/10.12681/deltiokms.227)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (1984). Πεπραγμένα του μουσικού λαογραφικού αρχείου: 1980-1985. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 5, 586-588. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.227>

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ
1980-1985

1. 'Επιστημονικό έργο

'Εκδόθηκε ό δίσκος *Αύθεντικά Μικρασιατικά* από ήχογραφημένο ύλικό του Μουσικού Λαογραφικού 'Αρχείου, (βλ. κριτικές στά περιοδικά *Ήχος & hi-fi*, τχ. 96, [Μάρτης 1981], σ. 99, και *Yearbook for Traditional Music*, τ. 13, [1981], 136-8).

Μεταγράφηκε στό πεντάγραμμο με συγγραφή σχετικού προλόγου τό «Καλοφωνικό Είρμολόγιο» του 1835 (262 σελ.). 'Υπάρχουν προοπτικές για τήν έκδοσή του από τό 'Εθνικό 'Ιδρυμα 'Ερευνών.

Μεταγράφηκε στό πεντάγραμμο τό 'Αναστασιματάριο (130 σελ.), τό Είρμολόγιο (66 σελ.) και ή 'Ακολουθία του 'Ακαθίστου 'Υμνου (26 σελ.), όπως νάλλονται στη Ζάκυνθο με βάση τά χειρόγραφα του Β. Πομόνη (1883-1947), που παραχωρήθηκαν στό Μουσικό Λαογραφικό 'Αρχείο για φωτοτύπηση από τον λαμπαδάριο τής Μητροπόλεως 'Αθηνών κ. Εύαγ. Τζελά.

'Εκδόθηκε, με σχετικά σχόλια, ή συλλογή 35 Εύβοϊκών τραγουδιών από χειρόγραφο του Μουσικού Λαογραφικού 'Αρχείου (βλ. «Μία ανέκδοτη συλλογή δημοτικών τραγουδιών του Αύλωναρίτη δάσκαλου Γιάννη Γκιζελή, *Αρχείο Εύβοϊκών Μελετών*, ΚΓ', 'Αθήνα 1980, 265-311).

'Εκδόθηκαν, με σχετικά σχόλια άποσπάσματα από χειρόγραφο με δημοτικά και άλλα τραγούδια καταγραμμένα από τον Π. Γ. Φιλανθίδη (19ος αϊ.) και εύρισκόμενα σήμερα στό Μουσικό Λαογραφικό 'Αρχείο. (βλ. «Μία ανέκδοτη συλλογή δημοτικών τραγουδιών του Μικρασιάτη Πέτρου Φιλανθίδη», *Διαβάζω*, 74, 'Αθήνα 27/7/1982, 32-4.)

'Εκδόθηκαν δύο μελέτες γύρω από τή ζωή και τό έργο του Νικολάου Φαρδύ, με στοιχεία παρμένα από χειρόγρατά του που βρίσκονται σήμερα στό Μουσικό Λαογραφικό 'Αρχείο και στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

(βλ. «13 Δημοτικές Μελωδίες από χειρόγραφο του Ν. Φαρδύ, γραμμένο στη Σμύρνη τό 1876-7», *Δελτίο ΚΜΣ*, τ. 2, 'Αθήνα 1980, σ. 323-346. 'Επίσης «'Η συμβολή του Νικολάου Φαρδύ (1853-1901) στη συλλογή και μελέτη τής δημοτικής μας μουσικής». Παραδοσιακή και 'Εντεχνη μουσική. *Παράρτημα άρ. 44 τής 'Επιστημονικής 'Επετηρίδας τής Φιλοσοφικής Σχολής του 'Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη 1984, 89-103.)

Συντάχθηκε και δημοσιεύθηκε κριτική δισκογραφία για τους πιά άξιόλογους δίσκους με δημοτικά τραγούδια, που κυκλοφόρησαν κατά την περίοδο 1973-81. (Βλ. *Θέατρο*, περ. Γ', τ. ΙΑ' [Γενάρης-Απρίλης 1981], 131-4 και *Λαογραφία*, Αθήνα 1982, 545-554.)

2. Ἀρχεῖακό ἔργο

Καταγράφηκαν και καταχωρήθηκαν σε είδικό ντοσιέ τὰ κείμενα τῶν τραγουδιῶν πού ἠχογραφήθηκαν στίς ἀποστολές τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου στήν Εὐβοία (1962) και στό νομό Καστοριάς (1965).

Ἀποδελτιώθηκαν οἱ δίσκοι 33 στροφῶν τῆς συλλογῆς τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

3. Ἀποστολές

1980 (Αὐγουστος): Χίος (16 τραγούδια).

1981 (Ἰανουάριος): Ἀγόριανη Φθιώτιδας (18 τραγούδια).

1983 (Αὐγουστος): Κάρπαθος (8 τραγούδια).

1985 (Ἰούνιος): Σαμοθράκη (16 τραγούδια). Ἡ ἠχογράφηση ἔγινε στήν Ἀθήνα.

1985 (Ἀπρίλιος, Αὐγουστος): Ζάκυνθος (3 τραγούδια, 61 ἐκκλησιαστικά μέλη καθώς και μία συνέντευξη γύρω ἀπό τό πρόβλημα τοῦ Ζακυνθινοῦ μέλους).

4. Εἰσαγωγή μουσικολαογραφικῆς ὕλης

Ἡ δισκοθήκη πλουτίστηκε με 219 δίσκους. Ἀπό αὐτοῦς οἱ περισσότεροι περιέχουν δημοτικά τραγούδια και σκοπούς, ἀλλά ἀνάμεσά τους περιλαμβάνονται και ἀρκετοί με βυζαντινή μουσική, ρεμπέτικα και ξένη μουσική με ἔθνομουσικολογικό ἐνδιαφέρον.

Ἡ κασετοθήκη πλουτίστηκε με 170 κασέτες. Στίς κασέτες περιλαμβάνεται κυρίως δημοτική μουσική ἀπ' ὄλη τήν Ἑλλάδα, ἀλλά και πρωτότυπες ἠχογραφήσεις ἀπό τὰ ἐξῆς μέρη: Ἀγόριανη, Αἴγινα, Ζάκυνθος, Θάσος, Ἰκαρία, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Κίμωλος, Κύπρος, Μάκρη, Μυτιλήνη (Μπορός, Πλωμάρι), Πάρος (Λεῦκες), Σαμοθράκη, Σαρακατσάνοι Μακεδονίας, Φάρασα Καππαδοκίας.

5. Βιβλιοθήκη

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου πλουτίστηκε με 284 δημοσιεύματα και δεκάδες φωτοτυπίες ἀπό σπάνιους προπολεμικούς

ΧΡΟΝΙΚΑ

καταλόγους δίσκων 78 στρ., που μᾶς παραχωρήθηκαν για φωτοτύπηση ἀπὸ τὸν κ. Χ. Παυλόπουλο. Ἐπίσης ἀπέκτησε τὰ ἐξῆς χειρόγραφα:

α) Ἐγκώμιο στοὺς Μαυρομιχαλαίους γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Καποδίστρια. Βυζαντινὴ προσημαντικὴ. Σπέτσες 1831. Δωρεὰ πρέσβευς κ. Α. Κ. Ἀργυροπούλου.

β) Δημοτικὰ τραγούδια παρασημασμένα στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰ. ἀπὸ διάφορους συλλέκτες. Βυζαντινὴ παρασημαντικὴ. Παραχωρήθηκαν γιὰ φωτοτύπηση ἀπὸ τὸν κ. Ε. Τζελά.

γ) Ἄπαντα Ζακυνθινὸ μέλος. Βυζαντινὴ παρασημαντικὴ σὲ γραφὴ Β. Πομόνη. Παραχωρήθηκαν γιὰ φωτοτύπηση ἀπὸ τὸν κ. Ε. Τζελά.

δ) Κείμενα ἀσμάτων Μακεδονικοῦ Ἀγώνα. Ἀπὸ κατάλοιπα Μακεδονομάχου ἱατροῦ Ἀναστ. Σακελλαρίου. Δωρεὰ κ. Ἰωάννας Πετροπούλου.

ε) *Stabat Mater ancien de l'Eglise grecque*, Transcrit pour le piano par Ob. Harmonisé par Parisotti. Ἐγκώμια Ἐπιταφίου, καταγραμμένα μᾶλλον τὸν 19ον αἰ. στὴ δυτικὴ παρασημαντικὴ. Δωρεὰ Μ.Φ. Δραγούμη.

στ) Ἑλλήνων ἄσματα Ἐθνικὰ διὰ κλειδοκύβαλον. Καρολίνα Μ. Νιστσίτσκη ἐμελοποίησεν. Πετρούπολις 1859 (9 κομμάτια). Δυτικὴ παρασημαντικὴ. Δωρεὰ Μ. Φ. Δραγούμη.

ζ) Θεοχάρους Γερογιάννη. Δοξαστικὸ Ἀγ. Γεωργίου. (Ἦχος πλ. β'), Βυζαντινὴ παρασημαντικὴ. Δωρεὰ κ. Γ. Γερογιάννη (φωτοτυπία).

Συνέδρια

Τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο ἐκπροσωπήθηκε στὰ ἐξῆς συνέδρια:

α) Διήμερο τοῦ 16ου μουσικοῦ φθινοπώρου τοῦ Como γιὰ τὴν ἑλληνικὴ παραδοσιακὴ μουσικὴ (Como, 17-18 Σεπτ. 1982).

β) Α' Διεθνῆς Ἑβδομάδα Γρηγοριανῆς Μουσικῆς (Καρδίτσα, 27-31 Αὐγούστου 1984).

γ) Πενθήμερο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ Κέντρου Δελφῶν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ, Ἰσλαμικὴ καὶ Εὐρωπαϊκὴ Μεσαιωνικὴ μουσικὴ (Δελφοί, 15-19 Σεπτ. 1985).

Ἐξυπηρέτηση Ἐρευνητῶν

Τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο ἐπισκέφθηκαν διάφοροι ἐρευνητὲς στοὺς ὁποίους παρεσχέθη ἐπιστημονικὴ βοήθεια καὶ πληροφορίες σὲ σχέση μὲ τὴν ἔρευνά τους.

ΜΑΡΚΟΣ Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ